

UNIVERSITETET I BERGEN

Årsmelding

2000

Innhold

Rektors forord	3
Oversikt over virksomheten	5
Tema-artikler	10
Det historisk-filosofiske fakultet	12
Det juridiske fakultet	14
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	15
Det medisinske fakultet	16
Det odontologiske fakultet	17
Det psykologiske fakultet	18
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	19
Bergen museum	20
Universitetsbiblioteket i Bergen	21
Styringsorganer	22

Rektors forord

Kirsti Koch Christensen

Kirsti Koch Christensen

Rektor

FRIHET, ANSVAR OG RESSURSER

To begivenheter ga gjenlyd i universitetssamfunnet i 2000: Stortingets behandling av forskningsmeldingen og Mjøs-utvalgets utredning om høyere utdanning og forskning i Norge – “Frihet med ansvar”.

Stortingets innstilling om forskningsmeldingen var løfterik: I vedtaks form ba Stortinget regjeringen fremme tiltak for forskningsbevilgningene i Norge som sikrer “at Norge minst når gjennomsnittlig OECD-nivå i løpet av fem år”. Stortinget ba også om “at det blir en vesentlig vekst i grunnforskningsmidlene til universiteter og høyskoler”, og at antall rekrutteringsstillinger blir løftet i de neste årene.

Det blir en hovedoppgave for myndighetene å bære frem disse ambisjonene: Det dreier seg om nødvendigheten av å sikre tilstrekkelig med kvalifisert arbeidskraft og om å skape ny kunnskap for fellesskap og foretak; og det dreier seg om myndighetenes egen troverdighet til å innfri de vekstene de selv har utstedt til investeringer i fremtiden.

Mjøs-utvalgets utredning førte til en omfattende offentlig debatt, også ved Universitetet i Bergen. Utredningen berørte blant annet gradssystemet, universitetenes tilknytningsform, og studentenes produktivitet og velferdsordninger.

Universitetet i Bergen nedsatte et eget utvalg, ledet av tidligere rektor Jan Fridthjof Bernt, for å forberede institusjonens høringsuttalelse til Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. Et høringsutkast fra utvalget ble først sendt på intern høring ved våre fakulteter og avdelinger, før Kollegiet fattet sitt vedtak 28. september.

I høringsuttalelsen støttet vi forslaget om at gradssystemet endres, slik at den normerte studietiden for lavere og høyere grads studier til sammen blir fem år, mens den normerte studietiden for lavere grads studier blir 3–3,5 år. Universitetet i Bergen støttet også forslaget om at det i forbindelse med innføring av ny gradsstruktur, må satses på fornyelse av studieprogrammernes oppbygning og innhold, nye undervisnings- og evalueringsformer, og et bedre studiemiljø og høyere studieintensitet.

Vi deler også i høyeste grad utvalgets vurdering om at kvalitetsforbedringer er påkrevet, men ressurskrevende – noe vi fikk førstehånds vitnesbyrd om nettopp i 2000, da vi om høsten gjennomførte en prøveordning med et nytt førstesemesteropplegg ved to av våre fakulteter: Prøveordningen omfattet bl.a. et nytt ex.phil.-opplegg, der det var lagt opp til seminarundervisning, obligatorisk oppgaveskriving og individuell veiledning. Prøveordningen ga svært gode resultater: Frafallet ble redusert og gjennomføringen ble forbedret, men ordningen var også ressurskrevende.

Under Stortingets behandling av forskningsmeldingen ble det oppnådd bred forståelse for at innsatsen i Norge for forskning må økes kraftig. Det var et betydelig fremskritt.

Fremtidens utdanningsprogrammer vil bero på innsats fra mange hold. Men det vil være helt avgjørende for kvaliteten på utdanningen ved våre universiteter i årene som kommer, at myndighetene er beredt til å dekke inn de økonomiske følger som en reform om studiekvalitet nødvendigvis vil måtte medføre.

Oversikt over virksomheten

Studenter og undervisning

Ved Universitetet i Bergen var det høsten 2000 registrert i alt 16 969 studenter, inkludert 290 studenter uten studierett. Studentregistreringen viser at antall nye studenter holder seg relativt stabilt; i 1999 var det 5 312 førstegangsregistrerte, mens tallet i 2000 var på 5 393.

Hovedfags- og doktorgradskandidater

I 2000 ble det uteksaminert 649 kandidater innen hovedfag og mastergrad. Det disputerte 114 doktorander i 2000. 101 av disse har vært en del av det organiserte rekrutteringsprogrammet.

Endring av studietilbud

Pedagogikk hovedfag og mellomfag startet opp i 2000 med henholdsvis 21 og 32 studenter. I løpet av 2000 er det opprettet en rekke nye tilbud/emner, til sammen 47, i hovedsak ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet. Opprettelsene har i hovedsak sammenheng med endringer i studieplaner og følges av tilsvarende nedleggelse av tilbud. I 2000 ble 31 tilbud/emner avviklet.

Etter- og videreutdanning

Vel 500 studenter fordelt på 25 tilbud har tatt videreutdanning ved universitetet i 2000. Det omfatter tilsammen 630 vekttall. Videre deltok omlag 2000 personer i ulike etterutdannings-tilbud. Vel 400 av disse deltok i etterutdanningskurs for lærere i skoleverket. Faglig-pedagogisk dag i mars samlet over 1000 deltagere.

Etter- og videreutdanning har blitt en viktig faktor i lønnsoppgjørene, og regjeringen grep i 1999 inn i lønnsoppgjøret ved å love 400 millioner kroner over en periode på to til tre år. Den første delen av midlene ble utlyst over to omganger i løpet av 2000. UiB har i fellesskap med eksterne samarbeidspartnere blitt tildelt støtte til fire prosjekt, deriblant videreutvikling av medievitenskap som fjernundervisning.

Fjernundervisning

Universitetet har tilbudt en rekke fag som har hatt god oppslutning. Videre har det vært arbeidet med utvikling av en del nye prosjekter. Flere av disse har ennå ikke nådd fram til gjennomføringsstadiet, blant annet spansk grunnfag og fem vekttall kjemi som fjernundervisning.

Virtue er et samarbeid mellom universitetet, Gøteborgs Universitet og University of Maryland. Det formidles videokonferanser basert på undervisning mellom samarbeidspartene og vevsider om marinbiologi.

Forsknings og utviklingsarbeid

Forskningsaktiviteten ved universitetet er omfattende og preget av mangfold når det gjelder fagbredde, prosjektstørrelse, finansiering og størrelse. Samlet sett er virksomheten preget av disiplinbasert grunnforskning med et betydelig innslag av forskerrekuttering. Som kjent har universitetet hatt et sentralt strategisk forskningsbudsjett de siste årene. I 2000 var budsjettet på 12,5 millioner kroner og ble fordelt på følgende tiltak:

Marin forskning	2.150.000
IKT-forskning	2.600.000
Helse- og velferdsforskning	750.000
Utviklingsforskning	1.000.000
LOS-forskning	2.000.000
Kvinne- og kjønnspektiver	1.750.000
Rekruttering og kompetanseutvikling	750.000
Kvalitetsutvikling	1.500.000
Sum	12.500.000

Videre har overordnede strategiske satsninger stått sentralt i forbindelse med omstillingsarbeidet som for alvor tok fart i 2000 gjennom de særskilte omstillingsbevilgningene. I tillegg til gjennomgående IKT-satsning både i undervisning og forskning, blir forskningen spisset mot marine fag, utviklingsforskning og funksjonelle genomer (FUGE-programmet). Både omstillings-tildelingen og de nye stipendiat- og postdoktorstillingene universitetet fikk i 2000 ble kanalisert mot disse områdene. Høsten 2000 startet arbeidet med å posisjonere og forberede Sentre for fremragende forskning ved Universitetet i Bergen. Søknaden legges frem for Forskningsrådet i løpet av våren 2001.

Vitenskapelige publikasjoner

Aktiviteten ligger på omlag samme nivå som 1999. Fast ansatte publiserer noe mindre, mens stipendiater og forskningspersonale uten fast tilsetning publiserer noe mer enn i 1999. Økningen i publisering i den siste gruppen må ses i sammenheng med opprettelsen av nye stipendiatstillinger og vekst i eksternt virksomhet de siste årene.

Formidling

Universitetets ansatte medvirker på mange måter i populærvitenskapelig formidling. Det kan være gjennom foredrag og kronikker eller gjennom medvirkning i radio- og tv-program. En meget benyttet form er direkte formidling til redaksjoner i dagspressen og andre media gjennom formidling av forskningsnyheter eller kommentarstoff.

I samarbeid med Norges forskningsråd, fagpersoner og kringkastingsselskaper produserer Universitetets mediesenter populærvitenskapelige dokumentarer og reportasjer med betydelig seeroppslutning. Av produksjonene i 2000 kan "Blå rikdom" trekkes frem som et godt eksempel. Dette var et samarbeid mellom Universitetets mediesenter, Norsk rikskringkasting og fagmiljøer ved Universitetet i Bergen og Havforskningsinstituttet.

Kulturby Bergen 2000

For 2000 var det inngått en rammeavtale mellom Universitetet i Bergen og Kulturby Bergen 2000. Avtalen innebar en ramme for et bredt samarbeid om aktiviteter ved Universitetet i Bergen sentralt eller i fagmiljøene.

For Bergen museum var 2000 preget av 175-årsjubileet og av arrangementer i forbindelse med Kulturby Bergen 2000. Museet har utgitt flere bøker og skrifter i serien Bergen Museums Skrifter. Edderkoppstillingen, en vandreutstilling fra Bergen museum var en suksess. Tromsø museum satte publikumsrekord i januar og februar 2000 på grunn av denne. Edderkoppstillingen var utleid til seks forskjellige museer og institusjoner i 2000 og er foreløpig bortleid fram til høsten 2001. Bergen museum har deltatt i flere formidlingsprosjekter med museer i andre land.

Ibsen og Kafka

I kulturbyåret ble det avholdt internasjonale konferanser om Franz Kafkas forfatterskap og om Henrik Ibsen. I forbindelse med Den 9. internasjonale Ibsenkonferansen, som fant sted på Dragefjellet i juni, satte Bergen museum opp en utstilling om Ibsens liv og virke ved Det Norske Theater i Bergen.

Religionsbyen Bergen

En sentral del av Kulturbyens fokus på kunnskapsbyen Bergen var arrangementet Religionsbyen Bergen, som Seksjon for religionsvitenskap sto bak. Gjennom en rekke kulturarrangementer, foredrag, debatter m.m. ble det i april satt fokus på Bergen som religionsby. Blant annet ble det avholdt en større vitenskapelig konferanse. Innleggene under konferansen tok senere form som artikler i boka "Religionsbyen Bergen".

ISSEI 2000

Den største konferansen UiB var vertskap for i 2000 var den syvende konferansen for The International Society for the Study of European Ideas (ISSEI): "Approaching a new millennium. Lessons from the past, prospects for the future". Omlag 800 internasjonale forskere var samlet i Bergen i august for å diskutere utfordringene det europeiske samfunnet står overfor. Konferansen tok opp store tema som internasjonal rett, demokratiet som styreform, etniske konflikter og innvandring.

Lørdagsuniversitetet

Hovedtema for Lørdagsuniversitetet 2000 var: "Vi velger oss KULTUR!" Bakteppet for Lørdagsuniversitetet 2000 var Kulturby Bergen 2000 og dets betydning. Også i år hadde Lørdags-

universitetet på Den Nationale Scene et godt besøk. Skuespillere fra Den Nationale Scene bidro med kunstneriske innslag.

Forskningsdagene

Forskningsdagene 2000 ble arrangert i siste uken av september og var i Bergen et ledd i Kulturby 2000. I Bergen samarbeidet elleve forsknings- og utdanningsinstitusjoner om Forskningsdagene. Universitetet hadde prosjektansvar for samarbeidet. Forskningsdagene i Bergen ble også gitt et ansvar for den nasjonale åpningen 22. september på Zachariasbryggen i Bergen sentrum. En rekke skoler og et stort publikum deltok i kunnskapsfesten under hovedarrangementene.

Internasjonalisering

Ved Universitetet i Bergen har internasjonalt samarbeid et stort omfang. Universitetet er en stor operatør i NUFU-programmet, et program for kompetanseutvikling gjennom institusjonelt samarbeid med utvalgte institusjoner i utviklingsland. I NUFU I og II 1992 - 1998 har universitetet vært den største operatøren i Norge med om lag 38% av total tildeling i programmet, eller om lag 163 millioner kroner. NUFU, NORAD og EU sine forskningsprogrammer har i 1990-årene gitt universitetets fagmiljøer prosjektinntekter på i alt om lag 55 millioner kroner hvert år. Virksomheten holder seg på et høyt nivå, men fordi NUFU III ikke kommer i gang før sent i 2001, har programmet hatt forholdsvis små tildelinger i 1999 og 2000. I mange prosjekter der utdanning av master- og doktorgradskandidater har vært en stor komponent, er det kritisk at en ikke kan ta opp nye studenter, slik som i 1999 og 2000.

I EU-forskningen holder Universitetet i Bergen en sterk posisjon, spesielt innenfor marine fag og miljøfag, og i særlig høy grad innenfor mobilitetsprogrammene for yngre forskere. I 2000 stod Universitetet i Bergen som koordinator for eller deltager i om lag 60 søknader til Det 5. rammeprogrammet. 20 prosjekter ble innvilget. Hittil har universitetet totalt fått innvilget 34 prosjekter i dette rammeprogrammet med en portefølje for Universitetet i Bergen på om lag 65 millioner kroner.

I tillegg til en rekke forskningsprosjekter fikk universitetet i 2000 fem nye kontrakter for Marie Curie Training Sites (MCTS) innenfor marine og miljørelaterte fag. Gjennom disse MCTS kan doktorgradsstudenter i EU-land søke om å få ta deler av sin PhD-grad ved Universitetet i Bergen. Universitetet har dermed totalt fått innvilget ni av ti prosjektsøknader for slike MCTS. For perioden 1999 - 2002 gir dette finansielt grunnlag for mellom 70 og 80 stipendiater fra EU-land. Universitetet har også fått innvilget kontrakter for to Research Infrastructures ("Marine Food Chain" og "Computational Physics Laboratory") for mottak av europeiske gjesteforskere. Det vil gi mer enn 200 yngre forskere i EU/EØS-

området anledning til studieopphold ved Universitetet i Bergen.

Kvinner i vitenskapelige stillinger

Norske universiteter og høyskoler har opplevd en stor økning av kvinnelige studenter på 80- og 90-tallet. I høstsemesteret 2000 var 47,4 prosent av de som tok doktorgrad ved UiB kvinner. Dette er en større andel enn noen gang før. Men det er fortsatt menn som dominerer i vitenskapelige stillinger, og skjevheten er størst på toppnivå. Likestillingsstatistikken for UiB viser at økningen i andelen kvinner i professorstillinger har vært liten siden 1995. Ved utgangen av 2000 var 13 prosent av professorene kvinner. I 2000 ble det satt fokus på øremerking av stillinger både fra departementets side og ved UiB. Det akademiske kollegium vedtok i 2000 en ny handlingsplan for likestilling for perioden 2000 - 2002, der tiltak for å øke rekrutteringen av kvinner til utdanning, forskning, undervisning og ledende administrative stillinger er sentralt.

Helse, miljø og sikkerhet

Høsten 1999 vedtok Kollegiet en ny handlingsplan for utvikling av

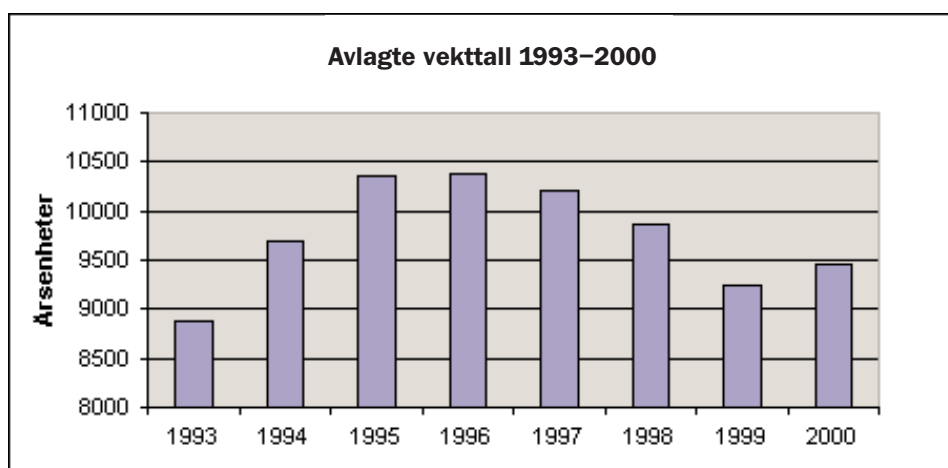
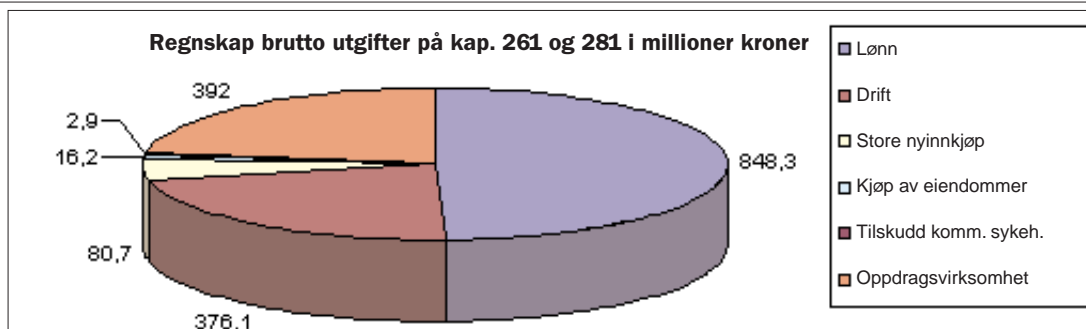
helse, miljø og sikkerhet ved universitetet for perioden 2000 - 2002. Denne planen tar utgangspunkt i Strategisk plan for Universitetet i Bergen 2000 - 2005 som fremholder at et arbeidsmiljø som fremmer jobbtro og motivasjon er viktig for Universitetets konkurransevne. UiBs strategiske plan slår videre fast at etablering av et godt studiemiljø og arbeid for å bedre studentvelferden er viktig for å gjøre UiB til et attraktivt studiested. Studenters arbeidsmiljø er en viktig del av studiemiljøet, samtidig har studentene en stor innvirkning på ansattes arbeidsmiljø.

HMS-avdelingen har et omfattende og variert tjenestetilbud rettet mot målgrupper på alle nivå blant annet gjennom opplæring, kartlegging, informasjon og rådgivningsvirksomhet. Oppfølgingen av laboratorieinstituttene og risikoutsatte miljø har fortsatt i år 2000 gjennom instituttbesøk, selektive helsekontroller, allergiundersøkelser og hørselsundersøkelser.

Klinikkvirksomhet 2000	
Pasienter	17 294
Konsultasjoner/behandlinger	61 434
Pasientinntekter (i 1000 kr.)	10 458

Hovedtall for Universitetet i Bergen 2000

	1996	1997	1998	1999	2000	Kommentar
Studenter	17 686	17 243	16 904	16 815	16 937	Studenter med og uten studierett
Regnskap utgiftskap. (mill) Ordinær virksomhet	1 099,2	1 096,4	1 135,7	1 121,7	1 173,8	Utgifter kap 261 (eks. post 21), 3261 (eks. post 1) og 281
Oppdragsvirksomhet	274,7	326,1	340,1	371,6	392,0	Utgifter kap 261, post 21
Årsverk pr. 30.9. Ordinær virksomhet	2 099,3	2 100,9	2 122,2	2 142,1	2 155,2	Alle type stillinger, også bistillinger
Oppdragsvirksomhet	287,0	320,6	346,4	421,4	430,0	Oppdragsstillinger

Resultatopptelling i 2000

Studium	Lavere grad		Profesjonsfag		Hovedfag/mastergrad		Doktorgrad	
	Krav	Resultat	Krav	Resultat	Krav	Resultat	Krav	Resultat
Medisin	25	25	120	122	22	23	17	16
Helsefag					14	17		
Odontologi	15	27	36	35	3	3	4	2
Realfag	950	812		1	215	207	45	53
Hist.-fil. fag	1 800	1626			215	205	18	25
Samfunnsfag	1 230	1250			200	192	12	12
Psykologi	440	558	56	42	5	2	8	6
Prakt.ped.	160	106						
Jus (1.avd./Of.r.)	420	378	170	193			1	0
Ex. phil.	450	446						
Andre		59						
Sum	5 490	5286	382	393	674	649	105	114

Publikasjoner										
1999						2000				
FAK.	Art. i int. nasj. vit. tidsskr.	Art. i nasj. vitensk. tidsskr.	Faglige bøker/lærebok.	Kap. i fagbøker/lærebok.	Sum	Art. i int. nasj. vit. tidsskr.	Art. i nasj. vitensk. tidsskr.	Faglige bøker/lærebok.	Kap. i fagbøker/lærebok.	Sum
HF	46	20	59	141	266	69	45	49	142	305
MN	431	7	23	25	486	422	20	10	32	484
MED	563	75	7	78	723	537	98	18	65	718
OD	38	3			41	53	3	0	3	59
SV	54	15	30	101	200	70	26	31	46	173
JUS		13		13	6	23	6	5	40	
PSYK	61	7	22	25	115	74	12	20	44	150
Andre	1			3	4	17	1	0	6	24
Sum	1 194	127	154	373	1 848	1 248	228	134	343	1 953

Eksternt finansiert virksomhet regnskapsført ved UiB i 2000									
Beløp i 1000 kr.	Hist.-fil.	Mat.-nat.	Med.	Odont.	Samf.v.	Jur.	Psyk.	Andre	Sum
NFR	18 909	76 523	27 148	755	21 982	1 289	6 821	-90	153 337
Offent. oppdr.g.	13 724	18 234	13 252	3 798	22 283	0	2 721	32 885	106 897
Oppdr. fra nær.l.	4 678	32 950	14 971	9 386	2 330	426	2 384	22 937	90 062
Utenl. oppdr.g.	2 494	5 209	1 697	76	447	87	39	397	10 446
EU	1 861	12 898	9 990	0	1 204	0	137	2 750	28 840
Sum	41 666	145 814	67 058	14 015	48 246	1 802	12 102	58 879	389 582

Disputaser i 2000										
Fakultet	Disputerte i 2000	Begynnerår som stipendiat/forsker								
		>=1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
HF.	20	4	2	2	8	3	1			
MN	55	1	5	4	13	15	14	3		
MED	16		1	3	2	4		2	3	1
ODONT.	2		1			1				
SV	11	3	4	1	2	1				
JUS	0									
PSYK	6		1	1	3		1			
SUM	110	8	14	11	28	24	16	5	3	1

Nye ex.phil. sto med glans

I høstsemesteret 2000 ble det gjennomført et prøveprosjekt på examen philosophicum med tettere oppfølging av studentene gjennom gruppearbeid, seminaroppgaver og mappeevaluering. Dette var en stor suksess.

Det var blant annet den høye strykprosenten høsten 1999 som gjorde at UiB for alvor satte fokus på ex.phil. Rådet for første-semesterstudier fikk utarbeidet et nytt pedagogisk opplegg som ble prøvd ut ved Det juridiske fakultet og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet.

244 studenter var oppmeldt til eksamen etter det nye opplegget, den såkalte seminarmodellen. Bare fem av dem unnlot å ta eksamen. Av de som gjennomførte opplegget, var det 6,7

prosent som strøk. Dette er svært lite sammenlignet med strykprosenten på det tradisjonelle ex.phil. Av de som var oppmeldt etter denne modellen, strøk 50,5 prosent. Men frafallet var meget stort. Strykprosenten blant de som møtte til eksamen var 32,7 prosent.

Eksamensformen i den nye modellen består i hovedsak av tre seminaroppgaver, som ligger til grunn for karaktersetningen sammen med en totimers skoleeksamen på slutten av semesteret.

Seminaroppgavene er resultat av en skriveprosess, der studentene får tilbakemelding fra en lærer underveis.

Opplegget er utarbeidet blant annet med tanke på å lette overgangen fra videregående skole til universitet. Høy studentaktivitet, gruppetilhørighet og tett kontakt mellom lærer og student er viktige faktorer i opplegget. Prosjektet blir videreført og utvidet i 2001.

Utdanning i Bergen

setting å forbedre Bergen som utdanningsby og å synliggjøre og

“Utdanning i Bergen” har som mål-

markedsføre denne på en felles plattform. Prosjektet hadde sitt første hele driftsår i 2000.

“Utdanning i Bergen” er et samarbeidsprosjekt mellom

sentrale institusjoner for høyere utdanning i Bergen og Bergen kommune, Hordaland fylkeskommune, Bergen Næringsråd og NHO Hordaland.

Nytt senter for klimaforskning

Universitetet i Bergen, Havforskningsinstituttet og Nansen senter for miljø og fjernmåling gikk i 2000 sammen om et langsiktig samarbeid innen klimaforskning. Bjerknnessamarbeidet er et internasjonalt tyngdepunkt innen klimaforskning.

Målet med samarbeidet er å skape et senter for fremragende forskning om klimaspørsmål på høyt internasjonalt plan, med hovedvekt på havet sin betydning for klimaendringer og særlig i polare strøk. Samarbeidet er oppkalt etter Vilhelm og Jacob Bjerknnes som utførte mange av de studiene moderne forskning innen klimaendringer bygger på. Bjerknnessamarbeidet tar utgangs-

punkt i allerede eksisterende samarbeid mellom klimaforskere i Bergen. Daglig leder for Bjerknnessamarbeidet er UiB-professor Eystein Jansen. Han påpeker at noe av den viktigste klimaforskningen i verden foregår rett utenfor norskekysten.

(Bildet: Vilhelm Bjerknnes)

Kritikerrost tv-dokumentar

Univisjon og NRK Hordaland produserte i 2000 dokumentarserien "Blå rikdom". Serien viser hva fisken betyr for mennesker og samfunn i ulike deler av verden. Den ble vist i tre programmer på NRK1 i desember og høstet stor anerkjennelse blant kritikerne.

I mange tusen år har mennesket høstet overskuddet av den blå rikdommen. Det kan vi fortsette med så lenge vi maktet å forvalte disse naturressursene på en forsvarlig og bærekraftig måte. "Blå rikdom" la vekt på å få fram kulturelle og økologiske sammenhenger og satte fokus på hvordan verdens fiskeriressurser best kan utnyttes. Dokumentarserien hadde innslag fra mange deler av verden. Programmet hadde et globalt perspektiv men tok utgangspunkt i norsk forskning og forvaltning. Universitetet i Bergen og NRK Hordaland har gode erfaringer med samarbeid om dokumentarproduksjon. Den forrige produksjonen "En reise i vannets historie" er solgt til over tjue land. "Blå rikdom" har også et potensiale for internasjonal distribusjon.

Regien var ved Nils Arne Sæbø (Univisjon) og Terje Dale (NRK).

Priser

Aurora Martinez

Ingunn Lunde

Meltzerprisen for yngre forskere ble i 2000 utdelt til to kvinnelige forskere. Dr. med. Aurora Martinez fikk prisen for sin innsats innen biokjemisk forskning, og dr.art. Ingunn Lunde for sin innsats innen forskningsfeltet

russisk filologi. Prisvinnerne fikk 100 000 kroner hver.

Meltzerfondets formidlingspris ble tildelt Jakob Skarstein, som ble belønnet med 50 000 kroner for sitt arbeid med å etablere og drive Senioruniversitetet i Bergen.

Professor Claus Ola Solberg og professor og avdelingsoverlege Johan A. Aarli ble tildelt Søren Falch og øienlege Sigurd Falchs pris for fremragende lederskap innen medisinsk forskning. Prisen er på 200 000 kroner hver. Begge de to prisvinnerne har vært dekaner ved Det medisinske fakultet og har kombinert forskning med pasientrettet virksomhet

ved universitetsklinikken Haukeland sykehus. De har hatt en ledende rolle både nasjonalt og internasjonalt innenfor sine fagfelt og har betydd mye for rekrutteringen til medisinsk forskning.

Johan A. Aarli og Claus Ola Solberg

Det historisk-filosofiske fakultet

Fakultetet i tall		
	1999	2000
Reg. stud. inkl. dr.grad i høstsemesteret *	4 131	4 160
Kandidater på høyere grad		
Cand. philol	152	188
Cand. polit	8	4
Mastergrad	16	13
Doktorander		
Dr. art	16	20
Dr. philos	6	5
Vitenskapelige publikasjoner **	266	305
Tilsatte årsverk pr. 30.9.		
Ordinære stillinger (kap.261 og 281)		
Vitenskapelige/rekruttering	253	248
Teknisk/administrative	79	74
Eksternt finansierte stillinger		
Vitenskapelige/rekruttering	35	35
Teknisk/administrative	17	18
Regnskap (millioner kroner.)		
Ordinær virksomhet (kap. 261, 3261 og 281)	158,6	161,6
Eksternt finansiert virksomhet	37	41,7
* Ikke medregnet studenter som bare tar Ex. phil. (99: 684 -00:870)		
** Art. i internasjon/nasj. tidsskrift, faglige bøker/lærebøker og kap. i fagl. bøker/lærebøker		

Fakultetet har i 2000 særlig arbeidet med:

- iverksetting av nytt førstesemesterstudium
- ny studieordning
- ny organisering av kulturfagene (etnologi, folkloristikk, kulturvern og kulturformidling) til kulturvitenskap
- samarbeid om undervisning i litteratur på høyere grad
- videreutbygging av IKT-fagene
- videreutvikling av IKT-baserte undervisningsopplegg
- hovedfagsprosjektet
- utarbeiding av forskningsmelding
- tiltak for å øke eksterntfinansiert forskning
- bedring av informasjon og service til studentene.

Hovedfag og forskerutdanning

Det har vært en positiv utvikling i tallet på avlagte eksamener på alle nivåer i 2000, særlig på

hovedfag og doktorgrad. De siste semestrene har det vært færre søkere til hovedfag, og det har ført til en mindre nedgang i studenttallet, slik at fakultetet høsten 2000 lå litt under måltallet for hovedfag.

Gjennomføringen på doktorgradsprogrammet har vært god i flere år, og det er avlagt om lag 100 doktorgrader på fem år. I 2000 ble det gjennomført 25 disputaser, 20 dr.art. og fem dr.philos. 13 av doktorandene var kvinner. I tillegg ble det levert 13 avhandlinger for bedømming i 2001.

Forskning og utvikling

Fakultetet har i sin strategiske plan for 2000 - 2003 vedtatt følgende strategiske satsinger: *humanistisk informasjonsteknologi, kvinne- og kjønnsforskning, helse- og velferdsforskning, kulturstudier*. De første tre faller alle innenfor rammen av universitetets vedtatte satsingar og representerer til dels en direkte

tilpasning til disse. Prioriteringen av kulturstudier må sees i sammenheng med at området har fått stadig større aktualitet både nasjonalt og internasjonalt.

Som ledd i oppfølgingen av forskningsstrategien, har fakultetet utarbeidet en forskningsmelding, som ble vedtatt av fakultetsstyret i mai. I forbindelse med den stadig sterkere betoningen av behovet for profilering av forskningsvirksomheten finner fakultetet det viktig å satse på forskningsfelt som springer direkte ut av fakultetets egen virksomhet. På bakgrunn av dette ble følgende nye satsingsområder vedtatt for perioden 2000 - 2005: *språkteknologi, kulturell identitet, Midtøsten og det østre middelhavsområdet*.

Internasjonalisering

Forskere ved fakultetet deltar i flere tematiske nettverksprosjekt (TNP) under Socrates-programmet. Ellers deltar flere

institutt i en rekke EU-finansierte utvekslingsprogram. Fakultetet samarbeider med Vytautas Magnus Universitet i Kaunas, Litauen, om forskerutdanning, og de to første doktorandene fra Kaunas disputerte i august.

I august ble en stor internasjonal konferanse avviklet på vegne av *The International Society for the Studies of European Ideas* (ISSEI). En tverrfakultær arrangementskomite under ledelse fra Det historisk-

filosofiske fakultet hadde arbeidet med planleggingen siden 1998.

Det juridiske fakultet

Fakultetet i tall		
	1999	2000
Reg. stud. inkl. dr.grad i høstsemesteret	2 283	2 236
Kandidater på høyere grad		
Cand. jur.	185	193
Doktorander		
Dr. juris	3	0
Vitenskapelige publikasjoner *	13	40
Tilsatte årsverk pr. 30.9.		
Ordinære stillinger (kap.261 og 281)		
Vitenskapelige/rekruttering	30	33
Teknisk/administrative	19	22
Eksternt finansierte stillinger		
Vitenskapelige/rekruttering	3	3
Teknisk/administrative	0	0
Regnskap (millioner kroner.)		
Ordinær virksomhet (kap. 261, 3261 og 281)	42,8	44,4
Eksternt finansiert virksomhet	1,5	1,8

* Art. i internasj/nasj. tidsskrift, faglige bøker/lærebøker og kap. i fagl. bøker/lærebøker

Fakultetet har særlig arbeidet med

- prøveprosjekt for Førstesemesterstudiet
- prøveprosjekt med IKT-basert undervisning
- rekruttering til vitenskapelige stillinger, med særlig vekt på kvinnerekruttering
- fakultetets rekrutteringsgrunnlag
- evaluering av forskerutdanningsprogrammet.

Førstesemesterstudiet

Formålet med dette prosjektet var dels å få i stand en felles organisering av hele Førstesemesterstudiet (examen philosophicum og juridisk forprøve), dels å prøve ut nye undervisnings- og evalueringsformer. Med dette opplegget ønsket en blant annet å oppnå

- et bedre faglig og pedagogisk tilbud til begynnerstudentene
- bedre lærer-student-kontakt, som lettet overgangen fra skole til universitet og gi bedre faglig og sosial integrering i universitetsmiljøet
- stimulans til arbeidsinnsats gjennom hele semesteret
- radikalt bedre opplæring i akademisk skriving.

Undervisningsopplegget inneholdt forelesninger, seminar og individuell faglig veiledning, og har stilt krav til studentene i form av obligatorisk fram møte, innlevering av skriftlige referat fra forelesninger, innlevering av disposisjon/førsteutkast til seminaroppgaver, presentasjoner i seminaret, innlevering av seminaroppgaver og deltakelse i to-timers skoleprøve. De innleverte seminararbeidene har vært samlet i en mappe, og disse har sammen med to-timersprøven utgjort evalueringsgrunnlaget (mappeevalueringen). Et sentralt element i organiseringen har vært å få til et samlet og enhetlig undervisningsopplegg for examen philosophicum og juridisk forprøve og at all undervisning har skjedd på samme sted (Dragefjellet). 157 studenter påbegynte opplegget, og 140 (89%) fullførte. Alle disse bestod mappeevalueringen.

IKT-basert undervisning

Fakultetet har med grunnlag i omstillingsmidler gjennomført flere prøveprosjekt i 2000. Et nettbasert skriveverksted for 3. avdeling, som begynte som en variant av oppgave- og metode-

kursene i vårsemesteret, ble underveis utvidet til også å omfatte kontraktsforhandlinger. Opplegget bygde på at god læring krever skriving og samhandling mellom studentene. Ut fra dette ble studentene delt inn i smågrupper hvor oppgavedisposisjoner og problemstillinger ble diskutert. Læreren har hatt rollen som observatør og veileder som overvåker dialogen på nettet og gir føringer og kommentarer på en god faglig utvikling. Med grunnlag i evalueringen gjennomførte fakultetet et revidert opplegg i høstsemesteret. Oppgaveomfanget ble her økt, og det ble krevd forpliktende oppfølging fra studentenes side.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Fakultetet i tall		
	1999	2000
Reg. stud. inkl. dr.grad i høstsemesteret	2 853	2 738
Kandidater på høyere grad		
Cand. scient	184	191
Mastergrad	15	16
Sivilingeniør	0	1
Doktorander		
Dr. scient	48	53
Dr. philos	5	3
Vitenskapelige publikasjoner *	486	484
Tilsatte årsverk pr. 30.9.		
Ordinære stillinger (kap.261 og 281)		
Vitenskapelige/rekruttering	267	263
Teknisk/administrative	207	187
Eksternt finansierte stillinger		
Vitenskapelige/rekruttering	130	154
Teknisk/administrative	45	21
Regnskap (millioner kroner.)		
Ordinær virksomhet (kap. 261, 3261 og 281)	250,9	252,7
Eksternt finansiert virksomhet	129,9	145,8

* Art. i internasj/nasj. tidskrift, faglige bøker/lærebøker og kap. i fagl. bøker/lærebøker

I løpet av våren 2000 utarbeidet fakultetet en plan for omstilling og søkte om midler til å sette i verk omstillingstiltak. Omstillingsplanen tar utgangspunkt i den strategiske planen for forskning og undervisning for perioden 2000 – 2005. Planen har tre prioriterte tematiske innsatsområder for forskning:

- Marin forskning, inklusiv klimaforskning
- Informatikk og matematisk modellering
- Olje- og gassrelatert forskning

Videre slås det fast i den strategiske planen at det er viktig å fortsette arbeidet for å øke kvinneandelen i vitenskapelige stillinger.

De tilførte omstillingsmidlene har så langt gått til å opprette elleve vitenskapelige stillinger og fem tekniske stillinger innenfor de tematiske innsatsområdene. Fakultetet må i løpet av perioden

2000 - 2005 finne dekning for 16 stillinger ved avgang/ledighet. I tillegg til etablering av nye stillinger, er det satt i gang en rekke prosjekt knyttet til IKT i undervisningen internt ved fakultetet og i samarbeid med Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Oslo. Samtidig med bevilgningen knyttet til omstilling fikk fakultetet midler til fire stipendiatstillinger og fire post.doc.-stillinger. Rekrutteringsstillingene er knyttet opp mot de tematiske innsatsområdene.

Fakultetet har et aktivt forskerutdanningsprogram som i 2000 resulterte i 53 dr.scient. og tre dr.philos. Realfagsmiljøene i Norge gjennomførte i 2000 en evaluering av dr.scient.-programmet og resultatet forelå i desember 2000.

I løpet av 2000 er det etablert nye studietilbud innenfor integrert kystsoneforvaltning og kvalitet på

sjømat. Det første er et samarbeid mellom Geografisk institutt ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Det juridiske fakultet og Senter for miljø- og ressursstudier. Det andre er et samarbeid mellom Institutt for fiskeri- og marinbiologi og Fiskeridirektoratets ernæringsinstitutt. Fakultetet har en omfattende eksternt finansiert virksomhet. Til sammen utgjorde denne virksomheten 145,8 millioner kroner.

Fakultetets fagmiljøer deltok i åtte strategiske universitetsprogram (SUP) finansiert gjennom Norges forskningsråd. Fakultetets fagmiljøer er aktive søkere til EUs forskningsprogrammer. I tillegg til 21 "ordinære" prosjekter fikk miljøene ved fakultetet tilslag på syv Marie Curie Training Site (MCTS) og to Research Infrastructure (RI). Dette er meget bra både i norsk og europeisk sammenheng.

Det medisinske fakultet

Fakultetet i tall		
	1999	2000
Reg. stud. inkl. dr.grad i høstsemesteret *	1 382	1 438
Kandidater på høyere grad		
Cand. med.	103	122
Cand. scient	14	13
Helsefag (Cand. san)	11	14
Sykepl.vitsk. (Cand. polit)	1	3
Mastergrad	5	10
Doktorander		
Dr. med.	15	13
Dr. scient	7	3
Dr. polit	1	0
Dr. philos	5	0
Vitenskapelige publikasjoner **	723	718
Tilsatte årsverk pr. 30.9.		
Ordinære stillinger (kap.261 og 281)		
Vitenskapelige/rekruttering	206	222
Teknisk/administrative	174	178
Eksternt finansierte stillinger		
Vitenskapelige/rekruttering	46	51
Teknisk/administrative	24	19
Regnskap (millioner kroner.)		
Ordinær virksomhet (kap. 261, 3261 og 281)	179,1	188,9
Eksternt finansiert virksomhet	58,3	67,0

* Medregnet odontologi preklinikk
 ** Art. i internasj/nasj. tidskrift, faglige bøker/lærebøker og kap. i fagl. bøker/lærebøker

Det medisinske fakultet har i 2000 arbeidet for å øke forskningen både kvantitativt og kvalitativt. Det har ført til at flere institutt har gjort vedtak om at mer samarbeid mellom forskningsgrupper, høy forskningskvalitet og stor produksjon, synliggjort gjennom publisering, skal premieres økonomisk. Målet om økt forskningskvalitet er søkt oppnådd ved positive virkemiddel, og fakultetet gjennomførte i 2000 for første gang kåring av årets publikasjon.

Det første hele 150-plankullet (kull 96) var gjennom desentral undervisning ved sykehusene i Førde, Haugesund og Stavanger i fagene kirurgi, medisin og hud. Studentdrevet post ble opprettet høsten 2000 og medfører en omlegging av medisinstudiet til i større grad å legge vekt på en helhetlig vurdering av pasientene og samspill mellom de ulike profesjonsgruppene, både i den kliniske situasjonen og i den

videre terapeutiske oppfølgingen utenfor institusjonen.

I 2000 ble Rabilda-programmet evaluert, og dette la grunnlaget for en vesentlig heving av kvaliteten på læreprogrammet. Syv fagmiljø fikk tilbud om å delta i et prosjektsamarbeid om IKT-støttet læring og undervisning. Fakultetsstyret prioriterte tildeling av IKT-midler til fire såkalte "fyrtårnsprosjekt" ved henholdsvis Fysiologisk institutt, Seksjon for allmennmedisin, Institutt for farmakologi og Institutt for indremedisin.

Det er opprettet 25 nye studie-plasser i helsefag hovedfag med virkning fra budsjettåret 2001. Ved opptak til felles studiedel høstsemesteret 2000, ble det tatt hensyn til dette. Videre ble det opprettet et nytt helsefag grunnfag, studieretning sykepleievitenskap, mens det gamle grunnfaget i sykepleievitenskap og mellomfagstillegget ble lagt ned.

Det medisinske fakultet opprettet, etter søknad fra Norske fysioterapeuters forbunds faggruppe for manuell terapi (FFMT), videreutdanning i manuell terapi med studiestart i januar 2001. Det administrative arbeidet er lagt til Senter for etter- og videreutdanning som skal stå for den praktiske og økonomiske tilretteleggingen.

Det medisinske fakultet driver i samarbeid med Den norske legeforening en omfattende videre- og etterutdanning for leger. I 2000 ble det arrangert 50 videre- og etterutdanningskurs med til sammen 1499 deltakere.

Fakultetet har gjennom etableringen av Senter for internasjonal helse og sitt forsknings- og utdanningsprogram, et bredt institusjonelt og forskersamarbeid i Asia og Afrika.

Det odontologiske fakultet

Fakultetet i tall		
	1999	2000
Reg. stud. inkl. dr.grad i høstsemesteret *	253	263
Kandidater på høyere grad		
Cand. odont	38	35
Mastergrad	5	3
Doktorander		
Dr. odont	3	2
Dr. philos	0	0
Vitenskapelige publikasjoner **	41	59
Tilsatte årsverk pr. 30.9.		
Ordinære stillinger (kap.261 og 281)		
Vitenskapelige/rekruttering	62	67
Teknisk/administrative	100	102
Eksternt finansierte stillinger		
Vitenskapelige/rekruttering	0	0
Teknisk/administrative	2	3
Regnskap (millioner kroner.)		
Ordinær virksomhet (kap. 261, 3261 og 281)	63,2	66,2
Eksternt finansiert virksomhet	12,3	14,0

* Preklinikk er regnet med i studenttallene til Det medisinske fakultet
 ** Art. i internasj/nasj. tidsskrift, faglige bøker/lærebøker og kap. i fagl. bøker/lærebøker

Det odontologiske fakultet har vært gjennom store omstillinger de siste årene. I 2000 var arbeidet knyttet til en eventuell etablering av et helsefakultet ved Universitetet og fristilling av odontologisk klinikk satt på dagsorden.

I 2001 står andre viktige spørsmål også på dagsorden. Eierskap til tannhelsetjenesten, ansvar for videreutdanningen av spesialister og en mulig etablering av nytt odontologistudie i Tromsø er eksempler på at ikke bare fakultetet, men også norsk odontologi står overfor store utfordringer i årene som kommer.

Rekruttering

Fakultetet er inne i en periode med stor utskiftning av vitenskapelige ansatte. For de fleste er det avgang som følge av oppnådd pensjonsalder, men også lønnsgapet mellom privat og offentlig sektor er medvirkende til skifte av stilling for yngre

instruktørtannleger. Rekruttering er den viktigste utfordringen fakultetet har hatt i 2000, og rekruttering forventes å bli stadig viktigere i de nærmeste årene. For å møte denne situasjonen har de to odontologiske fakultetene i Norge gått sammen om *Handlingsplan for norsk odontologisk forskning*.

Forskning

I 1999 ble det satt i gang et arbeid for omorganisering av Laboratorium for odontologisk forskning. Dette skal være starten på et Program for odontologisk forskning som en paraplyorganisasjon ved fakultetet. Et program vil synliggjøre forskningen og kan vise seg å bli et nyttig virkemiddel for å øke andelen av eksterne forskningsmidler.

Undervisning

Fakultetet gir grunnutdanning innen odontologi og tannpleie og

videreutdanning for tannleger. I tillegg er det etablert et ettårig klinisk kursprogram (lisensprogram) for utenlandske tannleger finansiert av Sosial- og helsedepartementet. En egen klinikk for lisensprogrammet åpner våren 2001.

Innføring av ny studieplan i odontologi åpner for nye undervisningsformer og sammensetning av studieprogrammene. Kombi- nert med etablering av bedre IT-løsninger ligger det til rette for en aktiv bruk av IT og digitalisering i utdanningen.

Behovet for tannleger er stort. Fakultetet har tatt initiativ til en økning i opptaket med tolv studenter som kan gjennomføres innenfor dagens bygningsrammer supplert med provisoriske løsninger. Med et nybygg vil opptaket kunne økes ytterligere.

Det psykologiske fakultet

Fakultetet i tall		
	1999	2000
Reg. stud. inkl. dr.grad i høstsemesteret	2 027	2 280
Kandidater på høyere grad		
Cand. psychol	60	42
Mastergrad	4	2
Doktorander		
Dr. psychol	2	2
Dr. philos	6	4
Vitenskapelige publikasjoner *	115	150
Tilsatte årsverk pr. 30.9.		
Ordinære stillinger (kap.261 og 281)		
Vitenskapelige/rekruttering	83	86
Teknisk/administrative	36	37
Eksternt finansierte stillinger		
Vitenskapelige/rekruttering	14	15
Teknisk/administrative	5	3
Regnskap (millioner kroner.)		
Ordinær virksomhet (kap. 261, 3261 og 281)	72,4	78,3
Eksternt finansiert virksomhet	11,4	12,1

* Art. i internasj/nasj. tidsskrift, faglige bøker/lærebøker og kap. i fagl. bøker/lærebøker

Det psykologiske fakultet hadde i 2000 en stor faglig og nyskapende aktivitet. I samarbeid med Høgskolen i Bergen ble det opprettet både hovedfag og mellomfag i pedagogikk (praktisk pedagogikk). Det ble tatt opp 21 studenter til hovedfaget med studiestart våren 2000 og 32 studenter på mellomfaget med studiestart høsten 2000, mellomfaget.

Fakultetet har fortsatt med utvidet opptak av til sammen 72 studenter til profesjonsstudiet i psykologi. Videre er det arbeidet med å utvikle studietilbud som er etterspurt i samfunnet, som helsefag hovedfag, mellomfag i psykologi, samt videreutdanningstilbud innen barnevern, fosterhjemspromatikk, fagtilbud i skapende yrkesutøvelse, delfag II i arbeids- og organisasjonspsykologi, delfag i skoleutvikling og skoleledelse. Det er også under planlegging å starte hovedfag i pedagogikk (praktisk pedagogikk) som et fjernundervisningstilbud/IKT-basert tilbud med studiestart høsten 2001. I samarbeid med Det matematisk-

naturvitenskapelige fakultet er en i gang med å realisere et hovedfagstilbud i realfagsdidaktikk.

Fakultetet har også arbeidet videre med å styrke forskningsaktivitetene. I dette ligger faglig konsentrasjon og oppbygging av forskningsnettverk. I strategiplanen har fakultetet valgt å fokusere på to satsingsområder i tillegg til basalfagene helseforskning og skolerettet forskning. Det er bevilget midler til tre nettverk som etter hvert gir avkastning i forhold til å hente inn eksterne midler:

- Basalforskning innen kognitiv og affektiv nevrovitenskap.
- Behandlingsforskning innen klinisk psykologi.
- Forskningsgruppe i antisosial atferd.

Forskningsrådets ordning med studentstipend for forskningsarbeid i sommermånedene har vist seg svært populært. For sommeren 2000 ble det gitt en rammebevilgning som dekket fem sommerstipend.

Fakultetet har på forespørsel fra KUF/SHD utarbeidet en nasjonal plan for rekruttering til akademiske stillinger som krever dobbeltkompetanse.

Budsjettmessig har fakultetet de siste årene hatt mindre forbruk, blant annet på grunn av ubesatte stillinger. Disponible midler som følge av dette er nytt til å støtte opp under omstillingstiltak, styrke driftsgrunnlaget og gjøre investeringer for styrking av IKT-infrastruktur i forskning og undervisning. For 2000 ble overføringen til påfølgende år knappe 0,6 millioner kroner.

Den sterke veksten i forbruk på fakultetet i 2000 er i hovedsak på drift og ikke på lønn. Det er forventet at flere ledige vitenskapelige stillinger blir besatt i løpet av 2001. Dette betyr at veksten i variable kostnader må reduseres i 2001, slik at forbruket samsvarer med den årlige rammen.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Fakultetet i tall		
	1999	2000
Reg. stud. inkl. dr.grad i høstsemesteret	3 034	3 038
Kandidater på høyere grad		
Cand. polit	171	151
Mastergrad	20	41
Doktorander		
Dr. polit	9	11
Dr. philos	3	1
Vitenskapelige publikasjoner *	200	173
Tilsatte årsverk pr. 30.9.		
Ordinære stillinger (kap.261 og 281)		
Vitenskapelige/rekruttering	128	138
Teknisk/administrative	66	67
Eksternt finansierte stillinger		
Vitenskapelige/rekruttering	31	37
Teknisk/administrative	6	9
Regnskap (millioner kroner.)		
Ordinær virksomhet (kap. 261, 3261 og 281)	112,0	110,0
Eksternt finansierte virksomhet	34,0	48,0

* Art. i internasj/nasj. tidsskrift, faglige bøker/lærebøker og kap. i fagl. bøker/lærebøker

Studenttilgang, studentgjennomstrømning og måltall

Det totale omfanget registrerte studenter med studierett ved SV-fakultetet var 3038 i 2000, som er litt høyere enn i 1999. Måltallet for laveregradsstudenter er redusert de siste årene.

Omstillingsarbeid ved SV-fakultetet

Fakultetet fikk i 2000 innvilget søknader om omstillingsmidler til etablering av et IKT-senter for forskning, læring og formidling, til satsing på utvikling av geografiske informasjonssystemer (GIS), til samordning av undervisningstilbud i sosiologi (nasjonal arbeidsdeling) og til utvikling av et tverrfakultært undervisningstilbud i integrert kystsoneforvaltning.

I kjølvannet av Mjøsutvalgets innstilling, besluttet fakultetsstyret å intensivere omstillingsarbeidet med tilpasning til ny studiestruktur. En arbeidsgruppe ble nedsatt i begynnelsen av

høstsemesteret og fikk i mandat å vurdere tilpasningen til ny, fremtidig studiestruktur ved fakultetet.

Ressurssituasjonen

Fakultetets grunnbudsjett er siden 1997 reelt sett redusert med ca. 6,6 millioner kroner til 85,3 millioner kroner i 2000. På grunn av stor ledighet i stillinger ved Institutt for informasjonsvitenskap, fikk fakultetet budsjettet til å gå i balanse og også rom for noen nødvendige ekstra tildelinger til drift.

Forskning

I oppfølgingen av strategiplanen har forskningsinnsatsen vært konsentrert om vedtatte satsingsområder. Det har vært fokusert på behovet for å organisere mer sammenhengende tid til forskning, styrke kontakten mellom forskningssentrene og instituttene og å rette innsats mot forskerrekruitering og utdanning.

Følgende saker har vært særlig aktuelle i 2000:

- Spørsmålet om fremtidig organisering av UNIFOB – avdelinger som gjelder SV-fakultetet
- Søknad om støtte fra NFR til tverrfaglig forskning om globalisering – innvilget med 7 millioner kroner.
- Etablering av et IKT-senter for læring, forskning og formidling
- Etablering av Senter for internasjonal fattigdomsforskning.

Utdanning

Følgende områder innenfor utdanningsfeltet pekte seg ut i 2000 i forhold til tidligere år:

- nye tverrfakultære utdanningstilbud på lavere grad
- arbeidet med å myke opp studiestrukturen
- mer målrettet på utvikling av etter- og videreutdannings-tilbud
- satsing på IKT i utdanning.

Bergen museum

Publikumsbesøket i 2000 var 46 035 i egne lokaler, som utgjør 3,5 % økning siden 1999. Året 2000 var preget av 175års jubileet for Bergen museum og av arrangementer i forbindelse med Kulturbymuseet 2000. Museet har utgitt flere bøker og skrifter i serien Bergen Museums Skrifter, og har i tillegg medvirket økonomisk til utgivelsen av praktboken "Steinbyen Bergen", av Øystein J. Jansen, Bergen museum og Tom Heldal, NGU.

Internasjonalt har Bergen museum hatt et meget aktivt år på formidlingssiden, ved deltagelse i flere samarbeidsprosjekter med museer i andre land. Edderkoppstillingen, en vandretstilling fra Bergen museum har vært en suksess. Tromsø museum satte publikumsrekord i januar og

februar 2000 på grunn av denne. Edderkoppstillingen var utleid til 6 forskjellige museer og institusjoner i 2000, og er foreløpig bortleid frem til høsten 2001. Museet har hatt fem egenproduserte utstillinger i 2000, og har i tillegg vist en rekke eksterne utstillinger.

Forskningen ved museet er jevnt god og spenner over et vidt spekter av tema. Geologisk avdeling arbeider med strukturgeologiske og tektoniske problemstillinger i Nordsjøen og på Vestlandet og problemstillinger med vekt på oljereservoarer. Botanisk avdeling har prosjekter i gang både nasjonalt og internasjonalt, som undersøkelser av floraen i ulike kyststrøk på den nordlige halvkule, vegetasjonshistorie i Alpene og hageproblematikk. Zoologisk avdeling er

mellom annet involvert i to strategiske universitetsprogram innen molekylær systematikk og i klimaforskning. Antropologisk avdeling har forskningsoppgaver knyttet til det vanskelige fredsarbeidet i Sør-Sudan. Kunst- og kulturhistorisk avdeling har arbeidet med tema rundt Albanuskirken på Selje, Luthersk kirkekunst på 1600 – 1700 tallet og forskjellige teaterhistoriske tema. Arkeologisk avdeling har hatt ansvaret for en rekke utgravninger på Vestlandet, og har ellers drevet forskning innenfor områdene kvinne- og kjønnsforskning, jernaldergravfunn, Borgund-kaupangen og vikingtidsmateriale fra Orknøyene.

Universitetsbiblioteket i Bergen

Universitetsbiblioteket i tall 2000				
	1999	2000	Endring 1999-2000	Endring i prosent
Lån	441 240	433 315	-7 925	-1,8
Publikumsbesøk	454 800	452 560	-2 240	-0,5
Utnyttingsgrad for samlingene	24,7	23,6		-1,1
Utførte årsverk*	109,3	106,3	-3,0	-2,7
Regnskap (i 1 000 kr.)**	56 349,5	61 354,6	5 005,1	8,9
Ordinær tilvekst bøker og tidsskrifter (i bind)	29 370	30 240	870	3,0
Tilvekst ikke-boklig materiale (i enheter)***	1 940	1 200	-740	-38,1
Katalogisering av ny litteratur	23 460	20 444	-3 016	-12,9
Konvertering/miniregistrering	59 080	53 570	-5 510	-9,3

* Omfatter også engasjert personale på arbeidsmarkedstiltak m.v.
 ** Tallene omfatter den ordinære virksomheten ved UB. Tilskudd fra fakulteter og fra Haukeland sykehus på 2,3 millioner kroner i 1999 og 2,47 millioner kroner i 2000 er også tatt med her. Fra år 2000 er internhusleie på 2,89 millioner kroner belastet UBs budsjett, mens slike utgifter tidligere ble dekket av Universitetet sentralt. Når dette tallet holdes utenom, blir økningen i forbruk fra 1999 til 2000 kr. 2.115.100, eller 3,75 %.
 *** Tilvekst av ikke-boklig materiale omfatter mikroformer, elektroniske dokumenter, bilder, manuskripter, kartblad og atlas.

Universitetsbiblioteket har i 2000 satset spesielt på å bygge ut og forbedre elektroniske bibliotek- og informasjonstjenester, som et ledd i pågående omstillingsarbeid ved UB og UiB. Stadig større deler av UBs samlinger og tjenester er gjort tilgjengelig via Internett.

Innsatsen har i 2000 særlig vært konsentrert om følgende områder:

- økt tilbud på elektroniske tidsskrifter i fulltekst. Antall tilgjengelige fullteksttitler utvidet fra 710 i 1999 til 1 800 i 2000.

- digitalisering av de eldste og mest verdifulle delene av UBs billedsamling og av andre spesialsamlinger (manuskripter, kart, mm.)
- konvertering (innlegging i BIBSYS) av UBs gamle kortkatalog
- utvikling av databaser for og elektronisk registrering av forskningsdokumentasjon

- veiledningstjeneste for elektronisk publisering for forskere og studenter
- utskifting/oppgradering av gammelt og dårlig edb-utstyr.

I tillegg har UB deltatt i nasjonalt samarbeid om utvikling av emneportaler (organiserte og kvalitetskontrollerte oversikter over internettressurser) og i arbeid for å utvikle tilbud/bibliotekstjenester i tilknytning til IKT-basert læring og undervisning.

Styringsorganer

DET AKADEMISKE KOLLEGIUM Sammensetning i 2000

Rektor:
Professor Kirsti Koch Christensen

Prorektor:
Professor Sigmund Grønmo

Vitenskapelig tilsatte:
Professor Bente Alver
Professor Ingvild S. Gilhus
Professor Stein Kuhnle
Professor Anne Bjørg Tveit
Professor Holger Ursin

Teknisk og administrativt tilsatte:
Kontorsjef Britt Karin Muri
Førstekonsulent Eli Mjøs Persen

Studenter:
Vår: Linn Camilla Saxvik
Dag Stormbo
Høst: Alf Helge Greaker
Dag Stormbo

Eksterne medlemmer:
Adm. direktør Ingvild R. Myhre
Adm. direktør Arne Skauge

KOLLEGERÅDETS SAMMENSETNING 2000

Faste vitenskapelig tilsatte
Det historisk-filosofiske fakultet
Dekanus Tore Grønlie
Randi Koppen
Kjersti Fløttum

Det juridiske fakultet
Dekanus Ernst Nordveit
Erling J. Husabø

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet
Dekanus Eirik Sundvor
Petter Larsson
Anne Marit Blokhus

Det medisinske fakultet
Dekanus Rolf Kåre Reed
Sylvi Aanderud
Arne Tjølsen

Det odontologiske fakultet
Dekanus Kjell Bjorvatn
Inge Fristad

Det psykologiske fakultet
Dekanus Odd E. Havik

Svein Rognaldsen

Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Dekanus Georg Henriksen
Bjørnar Tessem (perm til 1.08.2001)

Ved hele universitetet
1. Gunnar Clausen
2. Lita Greve Jensen

Uten fakultetstilknytning
Pål H. Bakka

Leder for Rådet for Universitetsbiblioteket
Leiv K. Sydnes

Midlertidige vitenskapelig tilsatte
1. Anita Jacobsen
2. Ole Reidar Vetaas
3. Randi Gressgård

Teknisk og administrativt tilsatte
Thelma Kraft
Frank Midtøy
Wenche Hjertholm Natland
Rolf Svellingen
Lars Helge Nilsen
Kristin Bakken

Studenter
Det historisk-filosofiske fakultet
Raymond Monsen Kristiansen

Det juridiske fakultet
Henrik Lande

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet
Kristoffer Engenes

Det medisinske fakultet
Eivind Solheim

Det odontologiske fakultet
Geir Braseth

Det psykologiske fakultet
Egil H. Olsvik

Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Charlotte Hallberg

Studentrådet
Kurt Weltzien

DEKANER 2000

Det historisk-filosofiske fakultet
professor Tore Grønlie

Det juridiske fakultet
professor Ernst Nordtveit

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet
professor Eirik Sundvor

Det medisinske fakultet
professor Rolf Kåre Reed

Det odontologiske fakultet
professor Kjell Bjorvatn

Det psykologiske fakultet
professor Odd E. Havik

Det samfunnsvitenskapelige fakultet
professor Georg Henriksen
professor Tor Halfdan Aase (fungerte som dekanus
første halvår)

ADMINISTRASJON

Universitetsdirektør Kåre Rommetveit

Assisterende universitetsdirektør Sverre Spildo